

"וַתִּשְׁלַח אֶת אֲמָתָהּ" (ב, ה)

מהי אַמָּתָהּ? כותב רש"י: "את יְדָה, שְׁנִישְׁתַּרְבְּכָה אֲמָתָה אֲמוֹת הַרְבֵּה". וְדַרְשׁוּ חַז"ל (פְּסִיקְתָּא זוֹטְרָתָא שְׁמוֹת ב) שְׁנִישְׁתַּרְבְּכָה אֲמָתָה בַּת פְּרָעָה שְׁשִׁים אֲמוֹת. אִם כֵּן, נִשְׁאַלְתָּ הַשְּׂאֵלָה: אִם הַתְּבָה שְׁבִי־אֹר הִיְתָה רְחוּקָה מִמֶּנָּה כָּל כֶּף, מִדּוּעַ בְּכָל־נֶסֶתָה בַּת פְּרָעָה לְהוֹשִׁיט אֵלֶיהָ אֶת יְדָה? וְהֲלֹא בְּדֶרֶךְ הַטְּבַע לֹא הִיָּה כָּל סְכוּי שִׂידָה תִּגִּיעַ עַד לַתְּבָה.

הַתְּשׁוּבָה הִיא, שְׁבַת פְּרָעָה הַבִּינָה שְׂאָדָם צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת כָּל מָה שְׁבִי־כָלְתוּ, וְיֵאֱמִין שְׂאָם אֲמָנָם יִשְׁתַּדֵּל עַד קֶצֶה יְכַלְתוּ, יַעֲזֹרְהוּ ה' הַלָּאָה עַד שִׁיִּצְלִיחַ. וְאִכּוֹן כֶּף עֲשִׂיתָה, וְשִׁלַּחְתָּ אֶת יְדָה עַד גְּבוּל יְכַלְתָּה, וּמִהַמְּקוֹם שְׂאֵלֶיךָ הַגִּיעָה הַיָּד הַמְּשִׁיבָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהֵאָרִיךְ אוֹתָהּ, עַד שֶׁהִגִּיעָה לַתְּבָה.

(פְּרָפְרָאוֹת בְּעֵלֵי מוֹסֵר)

סוֹחֵר: "הַפְּרָשָׁה חִסְפָּרַת לִי" שְׁמוֹת

"וַיַּגְדֵּל הַיֶּלֶד וַתְּבֹאֵהוּ לְבַת פְּרָעָה" (ב, י)

הֵיכָן הוּא הַמְּקוֹם שָׁבוּ גְדֵל מִשָּׁה, הַתְּחַנֵּן וְלִמּוֹד גְּנוּוֹנֵי מַלְכוּת? בְּבֵית פְּרָעָה. מִדּוּעַ סוֹכְבֵי ה' שְׁדוּקָא שָׁם יַגְדֵּל מוֹשִׁיעֵן שֶׁל יִשְׂרָאֵל? לְלַמְדֵנוּ, שֶׁ"עֲצַת ה' הִיא תְּקוּמָה". גַּם אִם אָדָם מְנַסֶּה אֶת כָּל הַדְּרָכִים לַעֲשׂוֹת דְּבָר נֶגֶד רְצוֹן ה', לֹא יַעֲלֶה הַדְּבָר בְּיָדוֹ. דְּנוּקָא בְּבֵיתוֹ שֶׁל פְּרָעָה, שְׁכַּח נֶסֶה לְהַשְׁמִיד אֶת מוֹשִׁיעֵן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שָׁם גְּדֵל מִשָּׁה.

(אֲזַנִּים לְתוֹרָה)

"וַיֹּלֶךְ אִישׁ מִבֵּית לִוִי וַיִּקַּח אֶת בַּת לִוִי" (ב, א)

רש"י מְסַבֵּיר שְׁעַמְרָם לָקַח אֶת יוֹכְבֵד, שֶׁהִיְתָה בַת מֵאָה וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה, וְחִזְרָה לְנַעֲרוּתָהּ וַיִּלְדָה אֶת מִשָּׁה.

פְּלִיאָה גְדוֹלָה בְּדַבָּר: אִיךָ יִתְכַּן, שְׁכַּאֲשֶׁר יִלְדָה שָׂרָה אֲמָנוּ אֶת יִצְחָק, בְּגִיל תְּשׁוּעִים שָׁנָה, מִצִּינָתָה זֹאת הַתּוֹרָה כְּנִס וּפְלֵא, וְאֵלּוּ כַּאֲשֶׁר יִלְדָה יוֹכְבֵד אֶת מִשָּׁה בְּגִיל מֵאָה וּשְׁלֹשִׁים הַתּוֹרָה אֵינְנָה מִדְּגִישָׁה נִס זֶה?

מָשָׁל לְשֵׁנֵי אַבְיוֹנִים אֲשֶׁר הָיוּ רְגִילִים לְקַבֵּץ נְדָבוֹת בְּעָרִים שׁוֹנוֹת. פַּעַם אַחַת נִפְגְּשׁוּ שְׁנֵי הָאֲבְיוֹנִים בְּדַרְכָּם וְשָׁחוּ זֶה עִם זֶה עַל בְּנֵי עִיר מְסִימַת שְׁבָה חֲלָף כָּל אַחַד מֵהֶם.

אָמַר קִבְּצָן אַחַד לַחֲבֵרוֹ: "כֹּה נְדִיבִים הֵם תוֹשְׁבֵי הָעִיר!"

הַתְּפִלָּא חֲבֵרוֹ: "הֲרִי הֵם כֹּה קִמְצָנִים!"

אִיךָ יִתְכַּן שְׁשֵׁנֵי הָאֲבְיוֹנִים קָבְלוּ רִשָּׁם כֹּה שׁוֹנָה זֶה מִזֶּה עַל בְּנֵי אוֹתָהּ עִיר?

הַתְּבַרָה, שֶׁהָאֲבִיוֹן הֵרָאשׁוֹן בְּקֶר בְּעִיר זֶה בְּיוֹם הַפּוֹרִים, יוֹם שָׁבוּ יְדֵי כָּל פְּתוּחוֹת לְצִדְקָה. וְאֵלּוּ הָאֲבִיוֹן הַשֵּׁנִי נֶסֶה אֶת מִזְלוּ בְּאוֹתָהּ עִיר, בְּיוֹם רְגִיל בְּשָׁנָה.

זֶהוּ גַם הַהִבְדֵּל בֵּין לֵידַת שָׂרָה לְלֵידַת יוֹכְבֵד.

יוֹכְבֵד יִלְדָה בְּגִיל מֵאָה וּשְׁלֹשִׁים בְּמִצְרַיִם. בְּמִצְרַיִם כָּל הַלֵּידוֹת הָיוּ כְּרוּכוֹת בְּנִסִּים מְפִלְאִים, כְּגוֹן:

* נוֹלְדוּ שְׁשָׁה תִינּוּקוֹת בְּכֶרֶס אַחַת.

* נוֹלְדוּ תִינּוּקוֹת תַּחַת עֲצֵי הַתְּפוּחַ, הֵם נִבְלְעוּ בְּאֲדָמָה וְשָׁם גְּדְלוּ.

* מְלֶאכִים הָאֲכִילוּ אֶת הַתִּינּוּקוֹת מִן הַסֶּלַע דְּבִשׁ וְחֶלֶב.

כֶּף שֶׁלְדָתוֹ הִנְסִיתָ שֶׁל מִשָּׁה, לֹא הִיְתָה בְּגֶדֶר דְּבָר יוֹצֵא דִפְּוֹן.

אִךְ לְדָתוֹ שֶׁל יִצְחָק, לְעֲמַת זֹאת, הַתְּרַחֲשָׁה בְּתַקּוּפָה שְׁבָה עוֹלָם כְּמִנְהַגּוֹ נְהַג, וְלָכֵן עָשָׂה נִס זֶה רִשָּׁם גְּדוֹל וְהִיָּה בְּגֶדֶר חֲדוּשׁ מְפִלָּא.

(הַמְּגִיד מְדוּבְנָא)

"וַתֵּרָא אֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא" (ב, ב)

חִידָה

מַהוּ: "יְבוֹא טוֹב, וַיִּקְבַּל טוֹב, מִטוֹב לְטוֹבִים"?

"יְבוֹא טוֹב" - זֶה מִשָּׁה, שְׁנֵאֲמַר בּוֹ: "וַתֵּרָא אֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא" (שְׁמוֹת ב ב).

"וַיִּקְבַּל טוֹב" - זֶה תּוֹרָה, שְׁנֵאֲמַר עָלֶיהָ: "כִּי לָקַח טוֹב נְתַתִּי לָכֶם" (מְשָׁלֵי ד ב).

"מִטוֹב" - זֶה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁנֵאֲמַר: "טוֹב ה' לְכָל" (תְּהִלִּים קמ"ט).

"לְטוֹבִים" - אֵלּוּ יִשְׂרָאֵל, שְׁנֵאֲמַר: "הֵיטִיבָה ה' לְטוֹבִים" (תְּהִלִּים קכ"ד) - וְהֵם יִשְׂרָאֵל.

(מְנַחוֹת נַגִּי)

הלולא דצדיקיא | חיים הפקוביץ

רבי שלמה ליב ב”ר משה יצחק ברעודה < יום חמישי כ”ו טבת תשע”ג

לא יבוא קהל לדרשוּתיה, עליה לאתר ילדים ונערים צעירים שיסכימו להקשיב לה, ותדבר בפניהם.”

אכן, זכה רבי שלמה וכל דרשוּתיו שנשא פעמים רבות כל כך בימי חייו, נשמעו בשקיקה על ידי מאות ואלפי אנשים, ויהודים רבים התחזקו בעבודת ה' בזכותו. שיחות אלו הקלטו והופצו עוד ועוד, לתועלת כל יהודי מבקש ה'.

בשנותיו האחרונות חלה רבי שלמה במחלה קשה.

שבועים לפני פטירתו, בשכבו על ערש דני בבית חולים בניו יורק, קרא לבתו וספר לה:

”היום ראיתי בהקיץ כמה גדולי ישראל שכבר הלכו לעולמם. אותם צדיקים גלו לי ששני יהודים שמתגוררים כיום בארץ ישראל הצילו עכשו את חיי. מהם גדולי ישראל שאמרו לי זאת אינני מוכן לגלות לה, אך את שמם של השנים מהארץ אגיד לך, וכאן נקב רבי שלמה בשמם, ”אנא צרי עמם קשר עוד היום ומסרי להם את תודתי העמקה”

”אבא, אולי זה רק חלום?” נסתה הבת לומר.

אך רבי שלמה בשלו: ”לא חלמתי, היה זה בהקיץ. מהרי עכשו וצרי קשר עמם!”.

היהודי הראשון שהבנת חגיגה אליו היה ראש מוסד תורני מצפון הארץ.

”אכן עשיתי מעשה מסים לטובת אביה”, כך ספר לבתו של רבי שלמה, ”בעקבות צרה שארעה בביתי, נהג אני מזה תקופה ארבה לקום שעתים לפני נץ החמה ולסיים את כל ספר התהלים. לאחר מכן אני מבקש רחמים על צרתי, וכמו כן מוסיף את שמו של רבי שלמה לרפואה שלמה. וכן ברציפות במשך ארבעים ותשעה ימים. היום בבקר, בקר יום החמשים, חשתי עיפות רבה משתלטת על גופי, וכבר חשבתי לותר הפעם על מנהג זה. אך למרות זאת אזורתי עז בנפשי וקמתי לומר שוב את כל ספר התהלים, וכמוכן שגם הזכרתי את שמו של אביה לרפואה שלמה.”

היהודי השני שהבנת התקשרה אליו ספר כך: ”עוסק בצרכי צבור אנוכי. אתמול בערב ארגנתי בעירי פנס גדול לחזוק בענייני השעה. לאחר תם הפנס, חזרתי לביתי עייף ומתש. מתוך אפיסת כחות חשבתי לעצמי:

”עכשו זה הזמן הראוי לבקש רחמים על רבי שלמה, להתפלל לרפואתו ולהעמיד לזכותו את כל הטרחה והיגיעה הרבה שנפלה בחלקי סביב ארגון הפנס”.

לסיום המעשה נצין כי מאחר יותר גלה רבי שלמה לאחד ממקורביו מי היו אותם גדולי ישראל שהופיעו אצלו:

היה זה הגר”א מוילנא (שרבי שלמה עמל רבות בתורתו ומשנתו), מורו ורבו המשגיח רבי יחזקאל, והצדיק רבי נחום לסמן ז”ע.

בצעירותו הגיע פעם רבי שלמה לבקור קצר בארץ ישראל. היה זה בטרם עלתו להתגורר באפן קבע בארץ הקודש.

יום לפני מועד חזרתו לארץ נכר, בא לטל ברכה ממורו ורבו המשגיח רבי יחזקאל לוינשטין ז”ע.

המשגיח ברכו בחמימות יתרה והאריך בדברי הברכה. לאחר מכן שאל: ”שמא תוכל לשוב לכאן גם מחר?”

למרות שהיתה זו טרחה עבורו לעבר דרך בני ברק בדרך לשדה התעופה, קיים רבי שלמה את בקשת רבו ללא עוררין והתייצב בחדרו גם למחרת, שעות ספורות לפני הטיסה.

לגדל תמיהתו, חזר המשגיח וברכו בחמימות רבה, לחץ את ידו ארכות ולאחר מכן פטרו לשלום ללא שהוסיף מאומה.

לאחר נחיתתו בשלום בארץ מגוריו, הבין רבי שלמה את פשר התנהגותו של המשגיח. באותו יום נחטפו כמה מטוסים על ידי מחבלים (ועל אחד מהם אף היה רבי יצחק הוטנר זצ”ל). מרן המשגיח חש בסכנה המרחפת מעל תלמידו, ודאגתו רבה היתה לשלמו.

לאחר נשואיו עלה רבי שלמה עם רעייתו לארץ ישראל, וקבע את מקום מגוריו בירושלים.

לעתים קרובות סר לביתו של מרן ה”חזון איש” בבני ברק, ללמד תורה מפיו או להתיעץ עמו בנושאים שונים בשליחותו של המשגיח רבי יחזקאל. ה”חזון איש” העריכהו מאד ובאחת הפעמים, שח למקורביו בהתפעלות: ”הבחור הזה יודע ללמד”. בהזדמנות אחרת השמיע רבי שלמה חדוש בפניו, ומרב התפעלות קם ה”חזון איש” ממקומו, חבקו ונשקו.

רבי שלמה עסק רבות בענייני תורת המוסר ובדרפי עבודת ה'. רבו המשגיח אמר לו פעם באחת משיחותיהם הרבות:

”תדע לה שכל ימיה היה עליה לדרש דברי מוסר ברבים. ואם תפסיק מכה, הוסיף המשגיח ונוסף באצבעו, אבוי לה! ואפלו

לדעת נביא!

מדרשי הנ"ך לילדי ישראל

לילאי 7 ומעלה | 11 כרכים

מתחילת יהושע עד סוף מלכים ב' עכשיו בחנויות הספרים